

<i>preek</i>	26 november 2023 (Vooral de liefde 3)
<i>thema</i>	Verdriet en pijn
<i>tekst</i>	Klaagliederen 3:33 BGT: God geniet er niet van om mensen te laten lijden.
liturgie:	Sela: Thuis (Welkom thuis, hier mag je zijn)
<i>votum en groet</i>	DNP Psalm 77:1,2 (Luid roep ik tot God zal horen)
<i>Gods appel</i>	United Pursuit: Lay it all down (Bring your worry, grief and pain; https://www.youtube.com/watch?v=qqP9YpfVscU)
<i>gebed</i>	
<i>kindermoment</i>	
<i>kinderen naar hun club</i>	DNP Psalm 88:1,2 (Ik schreeuw het uit, ik roep U, Heer)
<i>lezen Klaagliederen 3:22-39 BGT</i>	
<i>preek</i>	Kerkboek 163 (Dit huis, een herberg onderweg)
<i>herdenking gestorvenen</i>	Sela: De mensen die we missen (God, U kent de namen van de mensen die we missen; https://youtu.be/-oJTwyRLnwY)
<i>gebedspunten</i>	ELB 279 (Wij blijven geloven, dat onder miljoenen de Heer van de schepping een plan met ons heeft)
<i>gebed</i>	
<i>kinderen komen terug</i>	
<i>collecte</i>	
<i>zegen</i>	kinderlied: Opwekking 602 (Vrede van God)

Voor Martin valt het leven niet mee.

Ik kom hem tegen in Moloukou: een dorp, diep in het regenwoud van de Centraal-Afrikaanse Republiek.

In Moloukou wordt een vijfdaagse conferentie gehouden. Die conferentie is bedoeld als een nieuwe impuls tot evangelisatie in zijn regio. Er zijn zo'n 300 mensen op af gekomen. Martin heeft meer dan 160 km afgelegd om de conferentie bij te kunnen wonen. Heel wat conferentiegangers zijn lopend naar de conferentie gekomen; een voetreis van soms wel *vijf* dagen. Martin hoefde niet te lopen want hij heeft een motor. Maar de weg die hij moest volgen was een glibberig voetpad dwars door het regenwoud. Onderweg moest hij goed oppassen want de rem van zijn motor is defect. Gelukkig is hij veilig en wel aangekomen in Moloukou. Ik maak een praatje met hem terwijl hij kijkt hoe een handige jongen de rem van zijn motor probeert te repareren.

Martin is een Pygmeë. Hij is van de stam van de Bayaka. Hij woont in Londo (diep in het regenwoud). In Londo heeft jarenlang een zendeling gewerkt, een zendeling uit Zwitserland. Martin is christen geworden en sinds een aantal jaren is hij dominee.

Hij zit met een groot probleem. Een tijdje geleden is zijn vrouw gestorven en hij is met twee jonge kinderen achtergebleven. Hij wist niet hoe hij verder moest. Er kwam een opeenstapeling van taken: zorgen voor je kinderen, zorgen dat je voldoende te eten vindt, ook nog in de gemeente aan het werk zijn als dominee. Het viel hem zwaar. Maar hij heeft nieuw geluk gevonden. Er is een vrouw die wel met hem wil trouwen. Om te kunnen trouwen, moet hij aan één voorwaarde voldoen: hij moet de bruidsprijs bij elkaar zien te krijgen. Hij weet niet hoe hij *dat* voor elkaar moet krijgen.

Hij staat nu toe te kijken hoe de handige jongen aan het werk is met zijn motor. En hij hoopt dat het die jongen lukt om de rem van zijn motor te repareren. Want dan is de terugreis voor hem wat veiliger. Maar hoe het met zijn nieuwe huwelijk moet? Hij bidt tot God om een oplossing. En hij vraagt ook ons gebed. Het leven valt voor hem niet mee.

Dat geldt ook voor velen van zijn stamgenoten.

De meesten kunnen niet lezen of schrijven en daardoor weten ze niet wat hun rechten zijn; daar maken mensen uit Bantolestammen handig misbruik van.

De Pygmeeën waren gewend om rond te zwerven door het regenwoud. Ze verzamelden eetbare bladeren en wortels. Ze doodden olifanten en apen en gazellen en stekelvarkens en muizen en slangen; zo hadden ze vlees. Ze leefden in hutten die een iglovorm hadden; eenvoudig te maken; snel klaar. Een dagreis verderop bouw je zo weer nieuwe hutten in iglovorm. Dat is eeuwenlang hun leefwijze geweest maar het wordt niet langer geaccepteerd. Ze mogen niet meer rondtrekken maar ze moeten gaan wennen aan het dorpsleven.

Ze worden soms gedwongen om hard te werken op de velden van de Bantoebevolking; het lijkt verdacht veel op slavernij. Ze krijgen vaak maar een heel klein loontje. Velen kopen van dat kleine loontje drugs. Voor hun bazen is dat voordelig want dan houden ze zich tenminste rustig.

Gezondheidszorg? Vergeet het maar! Vanouds kennen ze middelen om bepaalde ziektes te genezen. Maar het contact met mensen van buiten heeft nieuwe ziektes gebracht waar ze geen weerstand tegen hebben.

Het christelijk geloof werkt voor hen bevrijdend.

Ze waren altijd in de greep geweest van hekserij. Het gevaar daarvan dreigt nog steeds; ze voelen het; God waarschuwt hen er voor. En daarom zijn ze veel in gebed, soms middenin de nacht. Ze zoeken hun toevlucht tot God en ze ontdekken dat ze op Hem kunnen vertrouwen. Ze kennen Klaagliederen 3 vast niet maar ze zouden na kunnen zeggen wat in vers 24 staat: *De Heer is alles wat ik nodig heb, op hem vertrouw ik.*

Het is heel mooi om dat te zien.

Ik heb gezien hoe ze juichen voor God! In alle verdriet en pijn die ze meemaken, juichen ze voor God. Waarom? Ze weten dat ze bij God veilig zijn. En ze willen dat besef delen met de mensen om hen heen.

Ik zag bij de Bayaka een groot vertrouwen op God; ze weten nog niet zoveel van God maar ondanks dat hebben ze een groot vertrouwen op God. En dat gun ik jullie ook: vertrouwen, vertrouwen op God! Dat de woorden van vers 24 jouw woorden worden, jouw belijdenis: *De Heer is alles wat ik nodig heb, op hem vertrouw ik.*

Toch blijven er vragen.

Bij de Bayaka kwam ik dat niet tegen. Misschien zou ik daar wel iets over horen als ik langer met hen om zou gaan. Maar wat ik nu vooral zag, dat is dat ze zich heel erg bewust zijn van hun afhankelijkheid. Ze moeten hun leven nemen zoals het valt. Ze hebben al heel jong geleerd wat eetbaar is en wat niet. Ze hebben als kind al geoefend in het jagen met een speer en met pijl en boog. Maar iets plannen is nauwelijks mogelijk. Je moet leven van de ene dag in de andere dag. En je weet uit ervaring dat er veel verdriet en pijn in het leven zit en dat je daar niet veel aan kunt veranderen. Het risico daarvan is dat je passief wordt. Dat is iets wat Bantoes zien bij de Bayaka, en waar ze kritiek op hebben. Veel mensen uit de Bantoebevolking vinden de Bayaka maar lui. Ze zouden de zweep erover willen halen om ze aansporen tot actie. 'Kom op! Ga de velden bewerken! Niet zo'n heel klein stukje grond want dat levert niet genoeg op. Nee, neem je verantwoordelijkheid. Word actief!' Dat is voor de Bayaka iets nieuws. Vanouds hebben ze geleerd dat alles vanzelf groeit en dat jij het alleen maar hoeft te verzamelen. Ze nemen het leven zoals het valt en zitten daardoor niet met heel veel vragen.

Wij wel. Bij ons leven heel veel vragen, zeker als het gaat over de moeite van het leven.

Als je op God vertrouwt, (echt, oprecht, op God vertrouwt), waarom laat God dan toe dat er verdriet en pijn is in je leven?

Misschien wist je vader zich geen raad met zichzelf zodat jij als kind nooit ontdekt hebt wat vaderliefde inhoudt.

Misschien was je moeder altijd ziek en is zij jong gestorven zodat je nauwelijks weet wat moederliefde is.

Misschien hoopte je dat je na de ellende van je jeugd een lieve partner zou vinden om zo het geluk te vinden dat je thuis vroeger zo gemist hebt ... om te ontdekken dat er nog steeds verdriet en pijn is in je leven.

Waarom laat God dat toe?

In vers 33 komt daar een dubbel antwoord op:

Allereerst: God laat de mensen lijden.

Niets wat je meemaakt aan verdriet en pijn, gaat buiten God om. Dat is heel moeilijk te begrijpen en het is ook moeilijk te aanvaarden. Ik zou kunnen proberen een gladde redenering op te hangen maar als ik dat al zou redden dan is het gewoon niet eerlijk en dan helpt het je ook niet verder.

Keurt God het goed dat anderen jou pijn doen? Nee! Keurt God het goed dat jij anderen pijn doet? Nee!

God ziet wat er gebeurt. Hij ziet het onrecht dat aangedaan wordt aan Pygmeeën! Hij ziet het onrecht dat wij vanuit het westen aandoen aan heel veel mensen in Afrika! nog steeds! Hij ziet het onrecht dat aangedaan wordt aan kwetsbare mensen in onze samenleving! Hij ziet hoe gevangenen worden vertrapt in heel veel landen. Hij ziet dat aan heel veel mensen geen recht wordt gedaan omdat rechters hun zaak niet in behandeling willen nemen of oneerlijke vonnissen vellen. God ziet het!

In vers 34-36 wordt het duidelijk uitgesproken: *De allerhoogste Heer ziet onze moeilijkheden*. Hij laat het gebeuren zolang Hij het wil. Want Hij neemt ons mensen serieus. Hij heeft ons samen de verantwoordelijkheid gegeven om zorgzaam in het leven te staan, allereerst in je eigen huis, ook in de kring van je familie en van je vrienden, en verder in je eigen omgeving, in je eigen land, met open ogen en een liefdevolle hart niet alleen voor wie op jou lijkt maar ook voor wie anders is dan jij. Dat is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dat wij daarin tekortschieten, daarvoor moet je niet beschuldigend naar God wijzen want het is onze gezamenlijke onmacht en tegelijk ook onze gezamenlijke schuld.

God laat de mensen lijden en ik vind het heel heftig om dat zomaar in de Bijbel te lezen.

Maar daar komt direct bij dat God er niet van geniet om mensen te laten lijden.

God is niet enthousiast over ons verdriet en onze pijn. Hij staat niet handenwrijvend toe te kijken en te roepen: ziezo! dat zal je leren! Hij brengr verdriet en pijn in het leven van de mensen maar Hij doet het niet graag. Hij doet het met tegenzin. Wat er aan vreselijks gebeurt, gaat Hem aan het hart want Hij heeft de mensen bedoeld als de kroon op zijn schepping en Hij gunt hun dat ze geen verdriet en pijn kennen in hun leven maar juist veel geluk ervaren.

Daarom kwam zijn eigen Zoon naar ons toe.

God werd mens. God deed als mens mee met ons leven. Hij kreeg (in de persoon van Jezus) een stevig aandeel in ons verdriet en in onze pijn. Het werd Hem haast te veel, vooral toen Hij ontdekte dat God Hem in de steek liet. Dat was het dieptepunt. Toen schreeuwde Hij het uit in zijn verdriet en in zijn pijn: *Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij alleen gelaten? Hoe hard ik ook schreeuw, u redt mij niet, u blijft ver weg* (Psalm 22:2). Dat deed Hij allemaal met jou, met mij; voor jou, voor mij.

Aan Jezus wordt duidelijk dat God er niet van geniet om mensen te laten lijden.

Aan Jezus wordt ook duidelijk dat er een einde komt aan alle verdriet en pijn.

Daar vertrouw ik op. Weet je waarom? Omdat God het belooft. En God heeft zich altijd aan zijn beloften gehouden. Ik weet het: het duurde lang voor de beloofde redder uiteindelijk kwam, maar Hij kwam! Hij leed! Hij overwon! Daarom vertrouw ik erop dat er een einde komt aan alle verdriet en pijn. Ik weet zeker dat Jezus daarvoor gaat zorgen, want Hij is opgestaan uit de dood en Hij leeft en Hij heeft nu al alle macht (in de hemel en op

aarde). Hij maakt een einde aan alle verdriet en pijn. Wat kijk ik daar naar uit! Ik hoop dat jullie dat ook doen. Dat geeft hoop, meer hoop dan wij mensen elkaar kunnen geven. Dat maakt dat er in alles wat verdriet en pijn geeft tegelijk nu al veel is waar je blij van wordt waardoor de pijn minder scherp wordt.

En daarbij is er nog iets heel moois. Vandaag kunnen we er al iets aan doen, aan verdriet en pijn!

Laten we ons ervoor inzetten om samen kerk te zijn. Laten we alles uit de kast halen om een hartelijk welkom te bieden:

aan mensen die verdwaald zijn,

aan mensen die verwondingen hebben opgelopen,

aan mensen die het leven moe zijn,

aan mensen die geen oog meer hebben voor wat er nog mooi is in het leven.

Laten we tegen elkaar zeggen wat God tegen ons zegt:

Welkom thuis!

Amen!